

MINISTRI MÄÄRUS

Tallinn

Kuupäev digitaallkirjas nr 23

Tagasipöördumistoetuse maksmise tingimused ja kord

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ alusel.

1. peatükk

Üldsätted

§ 1. Reguleerimis- ja kohaldamisala

- (1) Tagasipöördumistoetuse (edaspidi *toetus*) andmise tingimused ja kord kehtestatakse „Rahvuskaaslaste programmi 2014–2020“ 2018–2020. aasta rakendusplaani eesmärkide elluviimiseks.
- (2) Määrusega kehtestatakse Eesti kodanike ja etniliste eestlaste ning nende järeltulijate Eestisse elama asumise toetamise tingimused ja kord.
- (3) Määruses reguleerimata küsimustele kohaldatakse haldusmenetluse seadust.
- (4) Toetuse andja on Integratsiooni Sihtasutus.

§ 2. Terminid

Määruse tähenduses

- 1) tagasipöörduja on täiskasvanud etniline eestlane, kes on võõrsile emigreerunud kümme aastat tagasi või võõrsil sündinud ning Eestisse püsivalt naasnud;
- 2) tagasipöördumine on välisriigist Eestisse püsivalt elama asumine;
- 3) etniline eestlane on isik, kelle vanemate või vanavanemate hulgas on eestlasi.

§ 3. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus

- (1) Toetuse andmise eesmärk on vältida Eestisse tagasipöördujate sotsiaal-majandusliku olukorra halvenemist tulenevalt tagasipöördumisega kaasnevatest kuludest.
- (2) Toetuse andmise tulemusena on soodustatud etniliste eestlaste ja Eesti kodanike ning nende järeltulijate Eestisse elama asumist.

§ 4. Toetatavad tegevused

- (1) Toetust antakse käesoleva määruse § 5 lõikes 1 nimetatud isikutele käesoleva määruse §-s 3 nimetatud eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks. Toetus jaguneb põhitoetuseks ja lisatoetuseks.
- (2) Põhitoetusega toetatakse tagasipöörduja
 - 1) elamistingimuste loomist Eestis;
 - 2) kiiremat ühiskonda sulandumist ning kohanemist.
- (3) Lisatoetusega toetatakse tagasipöörduja
 - 1) alaealiste laste elamistingimuste loomist Eestis;
 - 2) transpordi- ja kolimiskulude katmist.

2. peatükk

Nõuded taotlejale ja taotlusele ning toetuse summa

§ 5. Nõuded taotlejale

- (1) Taotleja peab olema Eesti kodakondsust omav isik või Eesti elamisluba omav etniline eestlane, kes
 - 1) on Eestist vähemalt kümne aasta eest emigreerunud või välisriigis sündinud ning kes tuleb Eestisse tagasi koos alaealiste lastega või oma alaealiste laste juurde või
 - 2) on välisriigis sündinud ning püsivalt Eestisse naasnud kuni 30-aastane välismaal magistri- ja doktoriõppe läbinud või
 - 3) on Eestist vähemalt kümne aasta eest emigreerunud või välisriigis sündinud täieliku töövõime puudumisega isik;
 - 4) on naasnud püsivalt Eestisse elama hiljemalt kuus kuud enne taotluse esitamist ja tagasipöörduja ning temaga koos tagasipöörduvate laste elukoht on Eesti Vabariigi rahvastikuregistris registreeritud;
 - 5) vajab oma majandusliku ja sotsiaalse seisundi tõttu toetust Eestisse tagasipöördumiseks, sest tema perekonna käsutuses on igapäevaseks toimetulekuks vahendid, mis jäävad Eestis kehtestatud toimetuleku piirmäärast alla poole.
- (2) Üks taotleja võib esitada ühe taotluse.
- (3) Kui taotleja taotleb toetust rohkem kui ühele käesoleva määruse § 4 lõikes 2 ja 3 nimetatud toetatavale tegevusele, tuleb esitada kõik tegevused ühes taotluses.

§ 6. Nõuded taotlusele

- (1) Taotletud toetuse suurus peab jääma käesoleva määruse §-s 7 nimetatud summa piiridesse.
- (2) Taotlus peab sisaldama järgmisi andmeid ja dokumente:
 - 1) isikut tõendav dokument ja koos taotlejaga taotlusankeedile kantud lapse isikut tõendav dokument, millega Eestisse saabuti;
 - 2) Eesti elamisluba ja dokument, mis tõendab eesti rahvust, kui taotleja ei ole Eesti kodanik;
 - 3) dokument, mis tõendab taotleja Eestist eemalviibimist vähemalt kümme aastat;
 - 4) taotluse esitamisele eelnenud 12 kuu sissetuleku tõend;

- 5) lähteriigi eluaseme rendi- või omandisuhte korraldamise tõend;
 - 6) transpordi- ja kolimiskuludega seotud kuludokumendid või kalkulatsioon;
 - 7) notariaalselt kinnitatud volikiri, kui taotleja eest esitab taotluse tema esindaja;
 - 8) seadusliku eestkostja kirjalik nõusolek, kui taotluse esitab 15- kuni 18- aastane isik;
 - 9) täieliku töövõime puudumist kinnitav dokument;
 - 10) kirjeldus oma pere toimetuleku raskuste kohta.
- (3) Kuni 18-aastase lapse andmed tuleb kanda ühe vanema taotlusankeedile.

§ 7. Toetuse summa

- (1) Põhitoetuse maksimaalne suurus on 640 eurot taotleja kohta.
- (2) Lisatoetuse maksimaalne suurus on
 - 1) 640 eurot alaealise lapse elamistingimuste loomise toetus iga tagasipöörduva lapse kohta või laste kohta kui tagasipöörduja on olnud ainuke pere toitja;
 - 2) 640 eurot transpordi- ja kolimiskulude toetus.

3. peatükk

Toetuse taotlemine ja taotluse menetlemine

§ 8. Taotluse esitamine

- (1) Taotlusvooru eelarve kinnitab kultuuriminister Kultuuriministeeriumi valitsemisala eelarve käskkirjaga.
- (2) Taotlusi esitatakse jooksvalt. Jooksva taotlusvooru avamisest teavitab toetuse andja oma veebilehel vähemalt 14 kalendripäeva enne taotlusvooru avamise päeva.
- (3) Taotlus tuleb esitada pärast taotleja Eesti Vabariigi rahvastikuregistrisse kandmist, kuid mitte hiljem kui kuus kuud pärast taotleja Eestisse tagasipöördumist.
- (4) Taotlus peab olema esitatud toetuse andja poolt kinnitatud taotlusvormil.
- (5) Taotlus tuleb esitada toetuse andjale elektrooniliselt digitaalselt allkirjastatuna või paberkandjal. Väljaspool Tallinna saab taotluse esitada paberkandjal Politsei- ja Piirivalveameti teenindusbüroosse.

§ 9. Taotluse menetlemine

- (1) Toetuse andja menetleb taotlust kuni 30 tööpäeva taotluse esitamisest arvates.
- (2) Kui esitatud taotluste maht, mille kohta ei ole tehtud otsust, saab võrdseks või ületab taotlusvooru eelarve vaba jääki, menetletakse neid esitamise järjekorras.
- (3) Toetuse andja võib jätta taotluse läbi vaatamata kui taotlusvooru eelarve jääk saab võrdseks menetluses olevate, kuid veel otsustamata taotluste mahuga.
- (4) Taotluse menetlemise käigus võib toetuse andja nõuda taotlejalt selgitusi, lisainformatsiooni, taotluse täiendamist või muutmist, kui ta leiab, et taotlus ei ole piisavalt selge, selles esinevad puudused ja/või taotluses esitatud informatsiooni alusel ei ole võimalik taotlust hinnata.
- (5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud puuduste kõrvaldamiseks võib toetuse andja anda taotlejale kuni 60 tööpäeva, mil peatud taotluse menetlemise aeg. Toetuse andja teeb taotluse

rahuldamata jätmise otsuse, kui taotleja ei ole tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud. Kui puudus kõrvaldatakse loetakse puudusega seotud nõue täidetuks.

- (6) Toetuse andja tunnistab taotleja ja taotluse nõuetele vastavaks juhul, kui on täidetud kõik käesoleva määruse §-s 5 ja 6 sätestatud nõuded.

4. peatükk

Taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemine ja toetuse maksmine

§ 10. Taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise tingimused ja kord

- (1) Taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse teeb toetuse andja.
- (2) Taotluse rahuldamise otsus tehakse juhul kui taotleja ja taotlus vastavad käesolevas määruses sätestatud nõuetele.
- (3) Taotluse võib rahuldada osaliselt, kui taotluse täies ulatuses rahuldamine ei ole võimalik taotlusvooru eelarve mahu tõttu või kui see ei ole põhjendatud, arvestades taotletud toetuse summat ja tegevusi. Osalise rahuldamise ettepanek sisaldab ettepanekut taotletud toetuse vähendamiseks. Taotluse võib osaliselt rahuldada tingimusel, et taotleja on sellega nõus.
- (4) Taotluse rahuldamise otsuse võib teha haldusmenetluse seaduse § 53 tähenduses kõrvaltingimusega, kui on tõenäoline, et lõpliku otsuse tegemiseks vajalik eeldus saabub või täidetakse hiljemalt kõrvaltingimuses märgitud tähtaja jooksul ja kõrvaltingimuse seadmine on mõistlik. Kõrvaltingimuse nõuetekohasel saabumisel või täitmisel vormistatakse sellekohane teave taotluse rahuldamise otsuse juurde.
- (5) Taotluse tingimusliku rahuldamise otsuse põhjal ei teki toetuse saajal õigust toetuse maksele. Õigus toetusega seotud maksele, tekib toetuse saajal pärast toetuse andja poolt tingimuse saabumise või täitmise tuvastamist toetuse saaja esitatud teabe põhjal, välja arvatud kui teavet on võimalik toetuse andjal tuvastada.
- (6) Taotluse rahuldamata jätmise otsus tehakse juhul, kui
 - 1) taotleja ja/või taotlus ei vasta kasvõi ühele käesoleva määruse §-s 5 ja 6 nimetatud nõudele;
 - 2) taotleja mõjutab pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil taotluse menetlemist;
 - 3) taotleja on esitanud ebaõiget või mittetäielikku teavet või teave on jäetud teadlikult esitamata;
 - 4) taotleja ei võimalda teha taotluse nõuetele vastavuse kontrolli;
 - 5) taotlusvooru eelarve mahu tõttu ei ole võimalik taotlust rahuldada;
 - 6) taotleja ei ole nõus käesoleva paragrahvi lõike 3 kohase taotluse osalise rahuldamise ettepanekuga toetuse vähendamise kohta.
- (7) Taotlejale saadetakse tema taotluse kohta tehtud otsus elektrooniliselt, kui ta on selleks taotluses nõusoleku andnud, või tähtkirjana posti teel.

§ 11. Toetuse maksmise tingimused

- (1) Toetus maksatakse toetuse saajale välja seitsme tööpäeva jooksul pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist.

- (2) Kui taotluse rahuldamise otsuse jõustumine sõltub kõrvaltingimuse saabumisest või täitmisest, makstakse toetus välja seitsme tööpäeva jooksul pärast kõrvaltingimuse saabumist või täitmist.

5. peatükk

Ärakuulamine ja vaide esitamine

§ 12. Taotleja ja toetuse saaja ärakuulamine

- (1) Taotlejale antakse võimalus esitada oma seisukohad enne
- 1) taotluse osalist rahuldamist;
 - 2) taotluse rahuldamata jätmist, välja arvatud juhul, kui otsus põhineb taotluses esitatud andmetel ning puuduste kõrvaldamiseks esitatud teabel ja selgitustel.
- (2) Toetuse saajale antakse võimalus esitada oma seisukohad enne
- 1) taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamist, välja arvatud juhul, kui toetuse saaja taotlus rahldatakse täielikult;
 - 2) toetuse tagasinõudmise otsuse tegemist.

§ 13. Vaide esitamine

- (1) Vaie haldusaktile või toimingule tuleb esitada toetuse andjale 30 kalendripäeva jooksul arvates päevast, millal isik vaidlustatavast haldusaktist või toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.
- (2) Isikul, kelle vaie jääb vaidemenetluses rahuldamata või kelle õigusi on vaidemenetluses rikutud, on õigus pöörduda halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras kaebusega halduskohtusse. Halduskohtusse võib pöörduda ka vaiet esitamata.

6. peatükk

Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamine ja toetuse tagasinõudmine

§ 14. Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamine

- (1) Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse täielikult või osaliselt kehtetuks järgmistel juhtudel:
- 1) ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud või taotlus oleks rahuldatud osaliselt;
 - 2) taotlemisel on teadlikult esitatud ebaõiget või mittetäielikku teavet või teave on jäetud teadlikult esitamata;
 - 3) kõrvaltingimusega taotluse rahuldamise otsuse korral kõrvaltingimus ei saabu või kõrvaltingimust ei suudeta täita;
 - 4) toetuse saaja esitab avalduse toetuse kasutamisest loobumise kohta.
- (2) Toetuse saajal tuleb saadud toetus taotluse rahuldamise otsuse osaliselt või täielikult kehtetuks tunnistamise korral käesoleva määruse §-s 15 sätestatud korras tagastada.

§ 15. Toetuse tagasinõudmine

- (1) Otsuse toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise kohta teeb toetuse andja kaalutlusõiguse kohaselt käesoleva määruse § 14 lõige 1 punktis 1 ja 2 sätestatud juhtudel.
- (2) Toetuse tagasinõudmise otsuse võib teha kolme aasta jooksul taotluse rahuldamise otsuse tegemisest.
- (3) Toetuse tagasinõudmise otsus edastatakse toetuse saajale elektrooniliselt või tähtkirjana posti teel.
- (4) Toetuse saaja peab maksma tagasinõudmise otsuses nimetatud toetuse tagasi kümne kalendripäeva jooksul otsuse teatavaks tegemise päevast arvates.
- (5) Tagasimaksmisele kuuluva toetuse võib ajatada toetuse saaja põhjendatud taotluse alusel, kui korraga maksmine seab toetuse saaja olulisel määral makseraskustesse.
- (6) Toetuse tagasimaksmise ajatamiseks esitab toetuse saaja toetuse andjale hiljemalt 14 kalendripäeva jooksul toetuse tagasinõudmise otsuse kättesaamisest arvates taotluse, milles on toodud ajatamise vajaduse põhjendus ja soovitud tagasimaksmise ajatamiskava. Ajatamise taotlusele peab toetuse saaja lisama finantsseisu kajastavad dokumendid, mida toetuse andja nõuab.
- (7) Ajatamise taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta teeb toetuse andja otsuse 14 kalendripäeva jooksul ajatamise taotluse saamisest arvates.
- (8) Toetuse tagasimaksmise ajatamise perioodi määrab toetuse andja.
- (9) Ajatamise taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse võib teha koos toetuse tagasinõudmise otsusega.
- (10) Kui toetuse saaja ei maksa ajatamiskava kohaselt toetust tagasi, võib ajatamise otsuse tunnistada kehtetuks. Ajatamise otsuse kehtetuks tunnistamise korral peab toetuse saaja maksma toetuse tagasi 30 kalendripäeva jooksul ajatamise otsuse kehtetuks tunnistamise otsuse kehtima hakkamisest arvates.
- (11) Kui tagasimaksmisele kuuluvat toetust tähtaja jooksul tagasi ei maksta, nõuab toetuse andja toetuse tagasi kohtu kaudu eraõiguses alusetu rikastumise kohta kehtivate sätete kohaselt.

7. peatükk

Toetuse saaja ja toetuse andja õigused ja kohustused

§ 16. Toetuse saaja õigused ja kohustused

- (1) Toetuse saaja kohustub tagama käesolevas määruses sätestatud tingimuste täitmise, sealhulgas
 - 1) kasutama toetust vastavalt taotluses ja käesolevas määruses sätestatule;
 - 2) esitama toetuse andjale tähtaegselt nõutud teabe.
- (2) Toetuse saajal on õigus saada toetuse andjalt informatsiooni ja nõuandeid, mis on seotud käesolevas määruses sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega, sealhulgas
 - 1) esitada oma seisukohad käesoleva määruse § 12 lõikes 2 sätestatud juhtudel ja puuduste kõrvaldamise raames;
 - 2) tutvuda tema kohta koostatud dokumendis sisalduva või sellega lahutamatult seotud teabega avaliku teabe seaduses sätestatud korras;
 - 3) toetusest loobuda või toetus tagastada igal ajal täies ulatuses.

§ 17. Toetuse andja õigused ja kohustused

(1) Toetuse andja on kohustatud

- 1) edastama taotlejale või toetuse saajale käesoleva määrusega reguleeritud otsused käesolevas määruses sätestatud aja jooksul;
- 2) tegema taotlusvormid ning asjakohased juhendmaterjalid taotlejale kättesaadavaks;
- 3) teavitama toetuse saajat viivitamatult käesolevas määruses ja muudes toetuse kasutamist reguleerivates õigusaktides tehtud muudatustest;
- 4) tegema muid käesolevas määruses ja kohalduvates õigusaktides sätestatud toiminguid.

(2) Toetuse andjal on õigus jätta toetus välja maksmata või nõuda toetuse osalist või täielikku tagastamist, kui toetuse saaja rikub käesolevas määruses ja/või taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimusi või kaldub muul viisil kõrvale taotluses või taotluse rahuldamise otsuses või käesolevas määruses sätestatust.

(allkirjastatud digitaalselt)

Indrek Saar
minister

(allkirjastatud digitaalselt)

Tarvi Sits
kantsler